

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА ЯК ЧИННИК ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Ганніченко Т.А., канд. пед. наук, доцентка
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0001-7597-6946>

Анотація: У роботі обґрунтовано роль іншомовної підготовки майбутніх фахівців аграрної сфери як системного чинника забезпечення продовольчої безпеки України в умовах післявоєнного відновлення та глобальних трансформацій аграрного сектору. Визначено ключові напрями модернізації іншомовної освіти на засадах інтеграції професійного змісту, цифрових технологій та міждисциплінарних підходів. Доведено, що впровадження моделей ESP та CLIL сприяє формуванню конкурентоспроможних фахівців, здатних до ефективної міжнародної взаємодії.

Ключові слова: іншомовна підготовка, продовольча безпека, післявоєнне відновлення, аграрна освіта, ESP, CLIL, цифровізація.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку аграрного сектору України характеризується складними процесами післявоєнного відновлення, що супроводжуються трансформацією виробничої інфраструктури, перебудовою логістичних ланцюгів та посиленням інтеграції у глобальні продовольчі системи. У цих умовах продовольча безпека держави визначається не лише внутрішніми ресурсами, але й здатністю ефективно взаємодіяти з міжнародними партнерами, адаптуватися до світових стандартів та залучати зовнішні інвестиції.

Зазначені процеси зумовлюють підвищення вимог до кадрового забезпечення аграрного сектору, що, у свою чергу, актуалізує проблему якості підготовки майбутніх фахівців. Особливого значення набуває іншомовна підготовка, яка забезпечує доступ до міжнародних інформаційних ресурсів, участь у глобальних наукових і виробничих проєктах, а також ефективну професійну комунікацію. Таким чином, іншомовна компетентність виступає не лише складовою загальної культури фахівця, а й інструментом реалізації стратегічних завдань держави у сфері продовольчої безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз сучасного стану іншомовної підготовки у закладах вищої освіти аграрного профілю свідчить про наявність низки суперечностей між традиційними підходами до викладання іноземних мов і актуальними потребами ринку праці. Орієнтація на загальноосвітній компонент без належної інтеграції з професійною підготовкою знижує ефективність формування компетентностей, необхідних для роботи у міжнародному середовищі.

У цьому контексті особливої актуальності набуває інтеграція принципів English for Specific Purposes (ESP) та Content and Language Integrated Learning (CLIL) у навчальні програми, що дозволяє одночасно формувати фахову та

іншомовну компетентності студентів. На кафедрі іноземних мов МНАУ розроблено і впроваджено навчальні модулі з урахуванням специфіки відповідних спеціальностей.

Застосування даного підходу дозволяє забезпечити тісний зв'язок між мовною та фаховою підготовкою, що є необхідною умовою формування конкурентоспроможного спеціаліста.

Водночас інтеграція підходу Content and Language Integrated Learning створює додаткові можливості для поєднання засвоєння професійного змісту з розвитком іншомовної компетентності. Використання автентичних матеріалів, зокрема аналітичних звітів міжнародних організацій, статистичних даних та професійної документації, сприяє розвитку аналітичного мислення студентів та формуванню здатності працювати з інформацією у глобальному контексті.

В умовах цифровізації аграрного сектору особливого значення набуває інтеграція іншомовної підготовки з інформаційними технологіями. Використання цифрових платформ, агроінформаційних систем та аналітичних інструментів передбачає роботу з англійськими інтерфейсами та документацією, що додатково підсилює роль іншомовної компетентності у професійній діяльності. Зокрема, для студентів спеціальності «Комп'ютерні науки» це пов'язано з аналізом технічних рішень у сфері точного землеробства, для економістів – з оцінкою глобальних ринкових тенденцій, для менеджерів – з управлінням міжнародними проектами.

Окремим аспектом модернізації освітнього процесу є впровадження елементів Educational Data Mining, що дозволяє здійснювати моніторинг навчальної діяльності студентів, аналізувати їхні освітні результати та адаптувати навчальні стратегії відповідно до індивідуальних потреб. Використання таких технологій сприяє підвищенню ефективності іншомовної підготовки та забезпечує її відповідність сучасним вимогам.

Практичний досвід організації навчального процесу у Миколаївському національному аграрному університеті підтверджує доцільність інтеграції зазначених підходів. Впровадження професійно орієнтованих модулів іншомовної підготовки сприяє підвищенню мотивації студентів, розвитку їхньої комунікативної компетентності та готовності до участі у міжнародних проектах. Особливого значення набуває формування навичок ділового спілкування, підготовки аналітичних матеріалів та презентації результатів досліджень англійською мовою.

У контексті післявоєнного відновлення аграрного сектору іншомовна підготовка також виконує функцію забезпечення інтеграції України у міжнародні програми відбудови. Участь у таких програмах потребує від фахівців здатності ефективно взаємодіяти з іноземними партнерами, працювати з міжнародною документацією та брати участь у спільних наукових і виробничих проектах. Це, у свою чергу, підсилює значення іншомовної освіти як інструменту реалізації державної політики у сфері продовольчої безпеки.

Висновки. Узагальнення результатів дослідження дає підстави стверджувати, що іншомовна підготовка майбутніх фахівців аграрної сфери є важливим структурним елементом системи забезпечення продовольчої безпеки

України. Її ефективність визначається рівнем інтеграції з професійною підготовкою, використанням сучасних освітніх технологій та орієнтацією на потреби глобального ринку праці.

Впровадження підходів ESP та CLIL, а також використання цифрових технологій і аналітичних інструментів створює передумови для формування компетентного фахівця, здатного ефективно діяти в умовах міжнародної конкуренції. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою адаптивних моделей іншомовної підготовки, що враховують індивідуальні освітні траєкторії студентів та специфіку їхньої професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Dudley-Evans, T., & St John, M. J. (1998). *Developments in English for Specific Purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
2. Kenny, N., Işık-Taş, E., & Jian, H. (2020). *English for Specific Purposes Instruction and Research: Current Practices, Challenges and Innovations*. Cham: Springer.
3. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Ruiz de Zarobe, Y. (2025). *Content and Language Integrated Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
5. FAO. (2023). *The State of Food Security and Nutrition in the World 2023*. Rome: FAO. DOI: <https://doi.org/10.4060/cc3017en>
6. Li, H. (2025). Teaching academic English in higher education: Strategies and challenges. *Frontiers in Education*, 10. DOI: <https://doi.org/10.3389/feduc.2025.1559307>
7. Зайченко І. В. (2016). *Педагогіка вищої школи*. Київ: Ліра-К.
8. Гончаренко С. У. (2011). *Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям*. Вінниця: Вінниця.

Abstract: The paper substantiates the role of foreign language training of future agricultural specialists as a systemic factor in ensuring Ukraine's food security under conditions of post-war recovery and global transformations of the agricultural sector. The key directions for modernizing foreign language education are identified, based on the integration of professional content, digital technologies, and interdisciplinary approaches. It is argued that the implementation of ESP and CLIL models contributes to the development of competitive professionals capable of effective international interaction.

Keywords: foreign language training, food security, post-war recovery, agricultural education, ESP, CLIL, digitalization.